

De moderne gymzaal: Inrichting deel 2 17

De inrichting van gymzalen, sportzalen en sporthallen voor bewegingsonderwijs lijkt eenvoudig, maar het tegendeel is waar. Er komt veel bij kijken, omdat je gevarieerd bewegingsonderwijs wil geven aan alle groepen. De inrichting en inventaris bepalen in hoge mate de mogelijkheden om leerlingen te leren een leven lang met plezier te bewegen en te sporten. Deze aflevering gaat over sportgerelateerde inrichting. Aflevering 16 betrof de algemene inrichting en in aflevering 18 staat de verplaatsbare (sport)inventaris centraal.

| Folkert Buiters en Odin Wenting

Sportgerelateerde inrichting

De nadruk ligt deze keer op bekende vaste voorzieningen en op andere onderdelen die voor veel docenten bewegingsonderwijs vanzelfsprekend lijken, maar juist daarom niet altijd de aandacht krijgen die ze verdienen. De afgelopen jaren is het aanbod van vaste sportinrichting vervelvoudigd. Bepaal de gewenste inrichting op basis van je leerplan, maar tevens met een blik op de toekomst. Kies alleen gecertificeerde installaties en toestellen.

Flexibel en divers inrichten

We beginnen met waar we vorige keer zijn geëindigd. Richt iedere sportruimte voor bewegingsonderwijs zo flexibel mogelijk in. Multifunctionaliteit bevordert diversiteit in het aanbod. Als er een accommodatie met meer dan een sportruimte is, varieer dan de accenten per ruimte. Maak niet alles mogelijk in iedere ruimte, maar maak meer mogelijk in meer ruimten.

Obstakelvrije wand

Bij het aanbrengen van voorzieningen dient te allen tijde een obstakelvrije wandafwerking te worden gewaarborgd. Het gaat om voorzieningen zoals klimrekken, klimwanden, spiegelwanden, niskasten, bedieningsmechanismen en om bouwkundige,

elektrotechnische en werktuigbouwkundige onderdelen of installaties.

Klimrek

Klimrekken zijn te gebruiken voor het gebruikelijke klimmen, maar kunnen als flexibele constructie worden geleverd en worden ingezet voor tal van functies. Een klimrek dat in verschillende richtingen kan worden gezet, met eventueel een ondersteuningssysteem, kan voor meer dan alleen een klimrek worden gebruikt.

Touwen

Een set klimtouwen loopt meestal langs een rails vanuit een te openen

nisseur. Het ophangen van touwen aan een hijsinstallatie is een andere optie. Het type klimtouwen varieert van de standaard set tot ASM-klimtouwen, inclusief bijbehorende attributen. In een artikel over het Athletic Skills Model zal daar nader op worden ingegaan.

Ringen

Ringen behoren tot de standaard set van de vaste inrichting. Ze hangen aan hijsinstallaties, of kunnen als element aan hijsinstallaties worden gehangen. Zorg ervoor dat het zwaarpunt niet hoger is dan 5.500 mm. De bevestiging van de ringen, al dan niet met

hijnsinstallaties en verlagingsjukken, is cruciaal voor correct en veilig gebruik om ringzwaaien aan te leren.

Wandtrampoline

Steeds vaker wordt naast de kleine trampolines een wandtrampoline gebruikt. Dit type trampoline is op verschillende manieren inzetbaar. Een elektronisch, uitklapbare trampoline die veilig kan worden opgeborgen achter een nisdeur, is dan de beste oplossing. Het is een groot en zwaar toestel en dat vraagt extra maatregelen voor gebruik en veiligheid. Deze voorziening afsluiten met niskastdeuren is nodig om beklemmingen aan de onderzijde en zijkanalen te voorkomen!

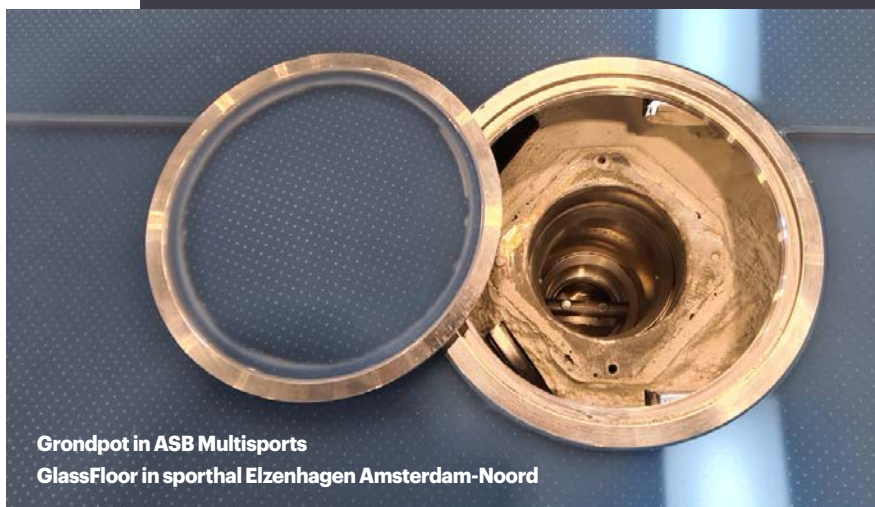
Rekstokken

Rekstokken zijn een essentieel onderdeel in het palet aan installaties voor bewegingsonderwijs. Een rekstok wordt gebruikt van het eenvoudig duikelen tot het zwaaien aan de rekstok. Rekstokken worden bevestigd aan palen met hoogteverschillen van 50 tot 100 mm per positie vanaf 300 mm boven de sportvloer tot meer dan 2.000 mm boven de sportvloer.

Grondpotten

Grondpotten zijn een onmisbaar onderdeel van de vaste inrichting. Ze zijn bedoeld voor palen om doelen te bevestigen, voor het vastzetten van netten, turninstallaties en andere installaties. Een solitaire gymzaal (artikel 2 in deze serie) van 22.300 mm x 15.400 mm beschikt over ten minste zes grondpotten voor badminton, twee stuks voor een volleybalveld, een aantal grondpotten voor de staanders van rekstokken en grondhaken voor het verankeren van verplaatsbare installaties.

In een sportzaal of sporthal is het aantal grondpotten en bevestigingshaken relatief groter dan in een solitaire gymzaal. Het benodigde aantal grondpotten hangt af van het aantal en type sportvelden en de gewenste voorzieningen voor het bewegingsonderwijs. Te veel grondpotten kan onprettig zijn, maar als er te weinig grondpotten zijn, is dat lastig te herstellen. Het combineren van grondpotten voor meer functies behoort tot de mogelijkheden.

Grondpot in ASB Multisports
GlassFloor in sporthal Elzenhagen Amsterdam-Noord

Doelen

Onder doelen worden alle installaties verstaan die bedoeld zijn om te scoren. Daartoe behoren doelen voor zaalvoetbal, zaalhandbal en zaalhockey. Dat lijken geen vaste elementen voor inrichting, maar ze worden ertoe gerekend, omdat ze groot zijn en vastgezet worden aan de grond met bevestigingen aan of in grondpotten. Korfbalpalen met een korf worden in een grondpot (vast)gezet. Voor het bewegingsonderwijs wordt meestal gebruikgemaakt van kleinere, verplaatsbare korfbalpalen met korf op een schotelvoet. Deze horen bij de verplaatsbare inventaris. Tot vaste doelen kunnen ook de basketbalbuckets worden gerekend. Deze kunnen op allerlei manieren vast bevestigd zijn aan de wand en/of in het plafond. Andere oplossingen zijn verschillende typen basketbaltorens. Basketbaltorens dienen altijd vastgezet te worden aan de grond. Voor het bewegingsonderwijs zijn de grote, zware basketbaltorens zelden relevant.

Palen en netten

De palen die gebruikt worden om netten aan op te hangen, inclusief eventuele spandraden, behoren bij de vaste inrichting, afgestemd op de belijning van volleybal, badminton en eventueel tennis. Netten zijn verplaatsbaar inventaris.

Ontwikkelingen

Er zijn de afgelopen twintig jaar in toenemende mate alternatieve, creatieve en uitdagende producten ontwikkeld voor vaste inrichting en inventaris.

Interactieve wanden, Athletic Skills Model, Cubes en dergelijke zijn voorbeelden daarvan. Daarover wordt in een volgend artikel geschreven. Docenten bewegingsonderwijs wordt aangeraden om kennis te nemen van de nieuwe mogelijkheden om het spectrum van aanbod aan bewegingsonderwijs te verbreden.

Tot slot

Ga als docent bewegingsonderwijs in het voorjaar naar de jaarlijkse vakbeurs sportaccommodaties in Houten, bezoek een of meerdere leveranciers, of oriënteer je op internet als je meer wilt weten van de mogelijkheden. Doe dat in ieder geval als je betrokken bent bij nieuwbouw of renovatie van gymzalen/sportruimten voor bewegingsonderwijs, maar ook om nieuwe ideeën op te doen als vakdocent. ●

Contact

folkertbuit@gmail.com
info@odinwenting.nl

Folkert Buit is programmamanager multifunctionele accommodaties
Odin Wenting is sporttechnisch en bouwkundig adviseur sportaccommodatie

Foto's

Odin Wenting

Kernwoorden

huisvesting, gymzaal, inrichting, grondpotten